

**Методичні рекомендації щодо заповнення декларації
про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2015 рік
співробітниками Маріупольського державного університету з урахуванням змін
відповідно до чинного законодавства станом на березень 2016 року**

Ці методичні рекомендації розроблено на виконання положень Закону України № 3206-VI від 07.04.2011 року «Про засади запобігання і протидії корупції» (надалі – Закон), з метою забезпечення дотримання єдиного порядку заповнення Декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (надалі – Декларація), недопущення помилок, а також вирішення певних спірних питань, що можуть виникнути під час заповнення та подання Декларації, працівниками Маріупольського державного університету.

Маріупольський державний університет є юридичною особою публічного права, оскільки був створений розпорядчим актом Кабінету Міністрів України.

Відповідно до положень листа Міністерства юстиції України від 22.02.2013 року №1332-0-26-13/11 для вирішення питання щодо визначення поняття «посадова особа» необхідно виходити з правозастосовної практики, яка зазначає, що головним критерієм віднесення особи до кола посадових осіб є наявність в неї організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій.

В свою чергу, відповідно до судової практики (Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 року N 5 «Про судову практику у справах про хабарництво»), організаційно-розпорядчими обов'язками є обов'язки по здійсненню керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форм власності.

У той же час під адміністративно-господарськими обов'язками розуміються обов'язки по управлінню або розпорядженню державним, колективним чи приватним майном (установлення порядку його зберігання, переробки, реалізації забезпечення контролю за цими операціями тощо).

Загальноприйнятим є те, що поняття «посадова особа» та «службова особа» є синонімічними.

Особа є службовою не тільки тоді, коли вона здійснює відповідні функції чи виконує обов'язки постійно, а й тоді, коли вона робить це тимчасово або за спеціальним повноваженням, за умови, що зазначені функції чи обов'язки покладені на неї правомочним органом або правомочною службовою особою.

Працівники підприємств, установ, організацій, які виконують професійні (адвокат, лікар, вчитель тощо), виробничі (наприклад, водій) або технічні (друкарка, охоронник, тощо) функції, можуть визнаватися службовими особами лише за умови, що поряд із цими функціями вони виконують організаційно-розпорядчі або адміністративно-господарські обов'язки.

Таким чином, у Маріупольському державному університеті посадовими особами – суб'єктами декларування (надалі – декларантами) є ректор, проректори, декани, керівники структурних підрозділів, заступники деканів, завідувачі кафедрами, заступники завідувачів кафедрами.

Бланки Декларації виготовляються декларантами шляхом роздрукування або копіювання їх на папері формату А4 за формою, наведеною в додатку до зазначеного Закону (включаючи примітку). Бланк складається з 11 сторінок; зазначені бланки не є бланками документів суворої звітності.

Відповідно до вимог статті 12 Закону декларанти зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати до відділу кадрів Декларацію за минулий рік, *а також її копію* на виконання п. 9 ст. 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» та наказу Міністерства фінансів України від 13.03.2015 № 333 «Про затвердження Порядку здійснення перевірки достовірності відомостей, зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру».

Особи, які не мали можливості подати до 1 квітня за місцем роботи Декларацію за минулий рік через перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною, через тимчасову непрацездатність, перебування за межами України, під вартою, подають таку Декларацію за звітний рік до 31 грудня. Особи, які не подали

Декларацію за минулий рік із зазначених причин і звільняються з цього місця роботи, зобов'язані подати Декларацію до розірвання трудового договору.

Декларант заповнює Декларацію власноручно чорнильною або кульковою ручкою синього або чорного кольору таким чином, що забезпечує вільне читання внесених відомостей.

У разі відсутності окремих відомостей у відповідному полі ставиться прочерк. Відомості щодо фінансових сум заокруглюються до гривні.

У Розділі I. “Загальні відомості” декларант відображає загальні відомості щодо себе та членів сім'ї.

Зокрема:

у позиції 1 зазначаються:

- прізвище, ім'я, по батькові,
- реєстраційний номер облікової картки платника податків
або

• серія та номер паспорта громадянина України - декларанта у разі, якщо декларант через свої релігійні переконання відмовився від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомив про це відповідний орган державної податкової служби і має про це відмітку у паспорті громадянина України.

У разі зміни декларантом у звітному році прізвища, ім'я, по батькові, спочатку зазначається нове прізвище, ім'я, по батькові, а у дужках – попереднє прізвище, ім'я, по батькові.

у позиції 2 зазначаються:

- відомості щодо місця проживання декларанта із зазначенням адреси на кінець звітного періоду.

Відомості зазначаються на підставі паспортних даних про реєстрацію або тимчасову реєстрацію.

У разі зміни адреси місця проживання (реєстрації) декларанта, але якщо ці дані не відображено у паспорті декларанта, наводяться також відомості щодо місця проживання декларанта станом на дату заповнення декларації.

У випадку коли декларант зареєстрований за одною адресою, а фактично проживає за іншою, зазначаються дві адреси: адресу, за якою декларант зареєстрований та адресу, за якою фактично проживає.

у позиції 3 зазначається займана декларантом посада на момент заповнення декларації.

у позиції 4 зазначаються відомості про членів сім'ї декларанта, а саме:

- ступінь зв'язку;
- прізвище, ім'я, по батькові;
- ПІН (у разі, коли номер ще не присвоєно, може бути зазначено дату народження або номер і серію свідоцтва про народження)

Членами сім'ї є особи, які перебувають у шлюбі, а також їхні діти, в тому числі повнолітні, батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

У Розділі II. “Відомості про доходи” декларації зазначаються відомості про доходи, одержані декларантом (членами сім'ї декларанта), з усіх джерел в Україні та з джерел за межами України у звітному році.

Зокрема:

у позиції 5 зазначається:

- загальна сума сукупного доходу, одержаного декларантом (членами сім'ї декларанта) у звітному році з 1 січня по 31 грудня з усіх джерел в Україні у гривні;

До складу сукупного доходу включаються усі доходи, одержані декларантом та членами сім'ї у звітному періоді, перелічені у позиціях 6-20.

Відомості щодо фінансових сум, зазначених декларантом у позиції 5, мають дорівнювати арифметичній сумі відомостей щодо фінансових сум, які він зазначає у позиціях 6 – 20.

До складу доходів, що відображаються у цьому розділі декларації, не відносяться:

- кошти, які були отримані декларантом у звітному році для здійснення витрат під час відрядження (в тому числі за кордон);
- кошти одержані ним у рахунок відшкодування витрат на відрядження (вартість проїзду, проживання у готелі, витрати на харчування) безпосередньо від установ, організацій чи осіб, які приймали декларанта (членів його сім'ї) за кордоном, включаючи суми одержаних стипендій під час стажування за кордоном.

у позиції 6 зазначаються:

- загальний розмір одержаної декларантом (членами сім'ї декларанта) заробітної плати,
- загальний розмір отриманих інших виплат та винагород, нарахованих (виплачених) відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору за звітний рік (крім виплат, зазначених у позиціях 7, 8).

У цій позиції також зазначається:

- матеріальна допомога на оздоровлення та для вирішення соціально-побутових питань;
- допомога по тимчасовій непрацездатності (у тому числі – допомога по догляду за хворою дитиною або за хворим членом сім'ї).

у позиції 7 зазначаються:

- платежі, одержані декларантом (членами сім'ї декларанта), від викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту.

Обов'язково слід вказати назву закладу, установи тощо, в яких одержано (нараховано) зазначені у цій позиції доходи.

у позиції 8 зазначаються:

- платежі, одержані декларантом (членами сім'ї декларанта), у вигляді авторської винагороди (гонорару);
- інші доходи від реалізації майнових прав інтелектуальної власності.

Сума платежу визначається згідно з умовами укладених угод, виходячи з договірної ціни, але не нижчої за звичайні ціни, та на підставі первинних платіжних документів.

у позиції 9 зазначається:

- сукупний розмір дивідендів та процентів отриманих декларантом та членами його сім'ї.

Дивіденди – платіж, що здійснюється юридичною особою - емітентом корпоративних прав чи інвестиційних сертифікатів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Корпоративні права – це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів)

даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами.

Сума платежу визначається згідно з укладеним договором, але на підставі цін не нижчих від звичайних.

За наявності істотних доказів щодо отримання таких платежів у менших розмірах, ніж передбачені угодою, платежі враховуються за фактично отриманими сумами.

На підставі виписки банку чи відповідної небанківської фінансової установи зазначаються: проценти, нараховані вкладнику на суми коштів, що внесені ним на депозитні рахунки банків, а також проценти, нараховані недержавними пенсійними фондами на іменні пенсійні рахунки за умовами договорів додаткового пенсійного забезпечення.

у позиції 10 зазначається:

- сукупний розмір одержаної декларантом (членами сім'ї декларанта) матеріальної допомоги.

Це може бути благодійна допомога, пожертвування, матеріальна допомога від профспілкової організації, безповоротна позика (у грошовій та натуральній формі), у тому числі одержаних під час перебування за кордоном або з іноземних держав.

У цій позиції також зазначаються:

- вартість безоплатно наданих платних послуг, у тому числі за рахунок цільової благодійної допомоги, яка надається благодійними організаціями, на оплату медичних послуг, на лікування або протезування;
- послуг санаторно-курортного лікування, крім спеціалізованих санаторіїв, які знаходяться на бюджетному фінансуванні, відпочинку, послуг туризму;
- кошти, надані на навчання декларанта або членів його сім'ї в навчальних закладах, крім навчання за рахунок бюджетного фінансування;
- суми кредитів, наданих без установлених термінів їх повернення.

у позиції 11 зазначається:

- сукупна вартість одержаних декларантом (членами сім'ї декларанта) дарунків (пожертв), призів, виграшів.

Відповідно до ст. 718 Цивільного кодексу України дарунком можуть бути рухомі речі, в тому числі гроші та цінні папери, а також нерухомі речі. Також дарунком можуть бути майнові права, якими дарувальник володіє, або які можуть виникнути у нього в майбутньому.

Відповідно до п.4 ч.1 ст.1 Закону України «Про державні лотереї в Україні» приз (виграш) - кошти, майно, майнові чи немайнові права, які підлягають виплаті (видачі) гравцю у разі його виграшу в державну лотерею відповідно до оприлюднених умов її проведення.

у позиції 12 зазначається:

- сукупний розмір одержаної декларантом (членами сім'ї декларанта) відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»
  - допомоги по безробіттю (у тому числі одноразова її виплата),
  - допомоги по частковому безробіттю,
  - матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації,
  - допомоги на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні;

у позиції 13 зазначається:

- загальна сума одержаних декларантом (членами сім'ї декларанта) аліментів;

у позиції 14 зазначається:

- сукупна вартість успадкованих декларантом (членами сім'ї декларанта) земельних ділянок, житлових будинків чи інших споруд, квартир, інших основних фондів (бібліотечні), транспортних засобів.

Вартість визначається за договірними цінами, нотаріально засвідченими документами, але не нижчими за звичайні ціни;

у позиції 15 зазначається:

- загальна сума страхових виплат, відшкодувань, одержаних декларантом (членами сім'ї декларанта) внаслідок настання страхового випадку за договорами добровільного та обов'язкового страхування

- загальна сума страхових внесків, сплачених за громадянина іншими особами, крім внесків із обов'язкового державного страхування,

у позиції 16 зазначається:

- загальна сума одержаних декларантом (членами сім'ї декларанта) доходів від продажу власного майна (рухомого та нерухомого);

у позиції 17 зазначається:

- сукупний розмір оподаткованого (чистого) доходу одержаного декларантом (членами сім'ї декларанта) від провадження підприємницької та незалежної професійної діяльності;

у позиції 18 зазначається:

- загальна сума доходів одержаних декларантом (членами сім'ї декларанта) від відчуження цінних паперів та корпоративних прав.

Відповідно до ст. 3 Закону України “Про цінні папери та фондовий ринок” цінні папери – це документи встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчують грошові або інші майнові права, визначають взаємовідносини особи, яка їх розмістила (видала), і власника, та передбачають виконання зобов'язань згідно з умовами їх розміщення, а також можливість передачі прав, що впливають із цих документів, іншим особам.

у позиції 19 зазначається:

- загальна сума доходів одержаних декларантом або членами його сім'ї від передачі в оренду (строкове володіння та/або користування) майна;

Наприклад, кошти отримані від передачі в оренду (строкове володіння та/або користування) квартири, гаражу тощо;

у позиції 20 зазначаються:

- інші види доходів (не зазначені у позиціях 6–19);

Такими видами доходів можуть бути:

- пенсійні виплати, отримані декларантом (членами сім'ї декларанта);
- позики (кредити), отримані декларантом (членами сім'ї декларанта) від фінансових установ (банку, кредитної спілки, лізингової компанії, ломбарду, страхової компанії тощо);
- допомога по догляду за дитиною віком до трьох років або дитиною-інвалідом віком до 18 років;
- допомога по догляду за хворою дитиною або за хворим членом сім'ї;

- допомога на протезування з поміщенням у стаціонар протезно-ортопедичного підприємства; санаторно-курортне лікування;
- допомога по вагітності та пологах;
- допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві);
- забезпечення оздоровчих заходів (оплата путівок на санаторно-курортне лікування застрахованим особам та членам їх сімей, оплата путівок до дитячих оздоровчих закладів);
- надання соціальних послуг (у тому числі у позашкільній роботі з дітьми);
- суми відшкодувань за майнову або моральну шкоду, отримані декларантом (членами сім'ї декларанта) за рішенням суду;

у позиціях 21-22 зазначаються:

- загальна сума доходів, одержаних декларантом та членами його сім'ї з джерел за межами України;

У даних позиціях зазначаються назва країни, розмір доходу в іноземній валюті та розмір доходу, перерахований у гривні за офіційним курсом установленим Національним банком України на день проведення фінансової операції.

У разі відсутності окремих відомостей у відповідному полі ставиться прочерк. Відомості щодо фінансових сум заокруглюються до гривні.

У Розділі III. “Відомості про нерухоме майно” Декларації зазначаються відомості про нерухоме майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта (членів сім'ї декларанта) та витрати декларанта на придбання такого майна або на користування ним у звітному році.

Ці відомості зазначаються станом на дату заповнення Декларації.

Зокрема:

у позиціях 23–28 зазначаються:

- відомості про нерухоме майно, яке перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта внаслідок купівлі (приватизації, успадкування, дарування, міни, розподілу майна підприємств і організацій між засновниками та учасниками) із зазначенням:
  - місцезнаходження цих об'єктів (країна, адреса),
  - їх загальної площі, вираженої в квадратних метрах,
  - суми витрат декларанта на придбання такого майна або на користування ним (по кожній із зазначених позицій окремо);

Якщо декларанту належить лише частина житлової площі (земельної ділянки тощо), то в декларації зазначається лише належна йому частина та частка на неповнолітніх дітей (у матері або батька за згодою сторін);

у позиціях 29–34 зазначаються:

- відомості про нерухоме майно, яке перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування членів сім'ї декларанта із зазначенням:
  - місцезнаходження цих об'єктів (країна, адреса)
  - їх загальної площі, вираженої в квадратних метрах.

Відомості щодо фінансових сум заокруглюються до гривні.

У Розділі IV. “Відомості про транспортні засоби” Декларації зазначаються відомості про транспортні засоби, що перебувають у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта (членів сім'ї декларанта) та витрати декларанта на їх придбання (користування) у звітному році.

Ці відомості зазначаються станом на дату заповнення Декларації.

Зокрема:

у позиціях 35–39 зазначаються:

– відомості про транспортні засоби, які перебувають у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта внаслідок купівлі (успадкування, дарування, розподілу майна підприємств і організацій між засновниками та учасниками) із зазначенням:

- марки або моделі кожного транспортного засобу,
- об'єму циліндрів двигуна (вказується в кубічних сантиметрах),
- потужності двигуна (вказується в кВт),
- довжини водних засобів (вказується в сантиметрах),
- року випуску транспортного засобу,
- суми витрат декларанта на їх придбання (користування)

(по кожній із зазначених позицій окремо);

у позиціях 40–44 перелічуються:

транспортні засоби, що перебувають у власності, в оренді чи на іншому праві користування членів сім'ї декларанта.

Записи у позиціях 35–44 здійснюються у відповідних рядках залежно від наведеної класифікації транспортних засобів.

Відомості про транспортні засоби вказуються на підставі даних технічних паспортів.

У разі відсутності окремих відомостей у відповідному полі ставиться прочерк.

Відомості щодо фінансових сум заокруглюються до гривні.

У Розділі V. “Відомості про вклади у банках, цінні папери та інші активи” декларації зазначаються відомості про вклади в банках, цінні папери та інші активи, що перебувають у власності декларанта (членів сім'ї декларанта), та витрати декларанта на придбання таких активів (грн.) у звітному році.

Ці відомості зазначаються станом на дату заповнення Декларації.

Зокрема:

у позиції 45 зазначається:

- загальна сума грошових коштів на рахунках декларанта (ощадних, депозитних, поточних, анонімних) у банках та інших фінансових установах.

У цій позиції також зазначається:

- сума коштів, які зберігається у декларанта на рахунках в Ощадбанку України за ощадними книжками СРСР.

При цьому назва банку (установи), його адреса та види і номери рахунків (вкладів) не зазначається.

у позиції 46 зазначається:

- загальна сума грошових коштів, вкладених у звітному році.

Поле “усього” у позиції 46 заповнюється, якщо разовий вклад або внесок, здійснений декларантом, на рахунок фінансової установи (банку) у звітному році дорівнює або перевищує 150 тис. гривень.

у позиції 47 зазначається:

- загальний розмір (сума) номінальної вартості усіх видів цінних паперів, якими володіє декларант.

Номінальна вартість цінних паперів (вартість, зафіксована на бланку цінного паперу) зазначається з урахуванням здійсненої індексації, про що повідомляє емітент цінного паперу.

у позиції 48 зазначається:

- загальний розмір (сума) номінальної вартості усіх видів цінних паперів, придбаних у звітному році.

Поле “усього” у позиції 48 (придбаних у звітному році) заповнюється, якщо разова витрата на придбання цінних паперів, здійснена декларантом у звітному році, дорівнює або перевищує 150 тис. гривень.

у позиції 49-50 зазначаються:

- загальний розмір внесків (паїв) здійснених декларантом до статутного (складеного) капіталу товариства, підприємства, організації, тобто розмір корпоративних прав декларанта, включаючи дохід від відчуження (продажу) ним корпоративних прав у звітному році;

у позиції 51 зазначається:

- загальна сума грошових коштів на рахунках членів сім'ї декларанта (ощадних, депозитних, поточних, анонімних) у банках та інших фінансових установах.

У цій позиції також зазначається:

- сума коштів, які зберігається у членів сім'ї декларанта на рахунках в Ощадбанку України за ощадними книжками СРСР.

Ці відомості зазначаються станом на 1 січня року, що настає за звітним;

у позиції 52 зазначається:

- загальний розмір (сума) номінальної вартості усіх видів цінних паперів, якими володіють члени сім'ї декларанта;

у позиції 53 зазначається:

- розмір внесків до статутних (складених) капіталів товариств, підприємства, організацій, тобто розмір корпоративних прав членів сім'ї декларанта, включаючи дохід від відчуження (продажу) членами сім'ї декларанта корпоративних прав у звітному періоді;

У полі “у тому числі за кордоном” у позиціях 45–53 Розділу V Декларації зазначаються відомості за офіційним курсом гривні до відповідної іноземної валюти, установленим Національним банком України на день проведення фінансової операції.

Відомості щодо фінансових сум заокруглюються до гривні.

У разі відсутності окремих відомостей у відповідному полі ставиться прочерк.

У Розділі VI. “Відомості про фінансові зобов'язання” зазначаються відомості про фінансові зобов'язання декларанта (членів сім'ї декларанта) на користь інших юридичних і фізичних осіб внаслідок укладання договорів (прийняття і виконання зобов'язань) та інші витрати декларанта у звітному році.

Зокрема:

у позиції 57 зазначаються:

- сплачені декларантом протягом звітного року платежі за договорами позики, як основної суми позики (кредиту).

Позика - грошові кошти, що надаються резидентами, які є фінансовими установами позичальнику на визначений строк із зобов'язанням їх повернення та сплатою процентів за користування сумою позики.

Кредит – кошти, що надаються банківською установою особі на визначений строк для цільового використання та під процент.

у позиції 63 зазначаються:

- сплачені членами сім'ї декларанта протягом звітного року платежі за договорами позики (кредиту) на погашення основної суми позики (кредиту).

У позиціях 54-64 в полі "у тому числі за кордоном" зазначаються відомості за офіційним курсом гривні до відповідної іноземної валюти, установленим Національним банком України на день проведення фінансової операції.

Відомості щодо фінансових сум заокруглюються до гривні.

У разі відсутності окремих відомостей у відповідному полі ставиться прочерк.

Звертаємо Вашу увагу на те, що стаття 172-6 Кодексу про адміністративні правопорушення України передбачає відповідальність за несвоєчасне подання декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, передбаченої Законом у вигляді накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, (від 850 до 1700 грн.).

Голова Комісії
з питань запобігання
та виявлення корупції

М.В.Трофименко

Члени комісії

Т.М.Трофименко

О.С.Степанченко